

A L'ENTORN DEL PROBLEMA FERROVIARI

LA NOVA PUJA DE LES TARIFES

Per llei de 29 de maig proppassat (publicada a la Gasetta del dia 31), s'autoritza a les Companyies de ferrocarrils el dret d'apujar novament en 15 per 100 llurs respectives tarifes primitives, d'acord amb la mateixa base que serví per establir el primer augment, també de 15 per 100, en virtut de Decret de 26 de desembre de 1918.

No cal pas dir que l'autorització suara esmentada, fou posada en vigor immediatament d'haver transcorregut els quinze dies que la llei de referència (article segon) senyala a les Companyies, per tal que presentin al Ministeri d'Obres públiques les modificacions introduïdes en les tarifes. Sols així s'explica la desagradable sorpresa amb què foren obsequiats els viatgers que el dilluns, dia 18 del mes passat, hagueren d'utilitzar el ferrocarril, puix les Companyies cobraren el referit augment sense assabentar-ne al públic amb vuit dies d'anticipació, com és costum en altres casos potser de no tanta importància.

I per bé que la llei en qüestió digui que l'augment es considerarà en vigor fins tant les Corts dicin una llei de Bases que reguli definitivament les relacions de l'Estat amb les Companyies concessionàries, tot seguit afegeix que si transcorregut un any d'estar en vigor la repetida llei es veïés que els preus d'abans fossin suficients per a cobrir les despeses totals d'explotació de les línies o xarxes, i permetessin a més atendre els serveis d'amortització i d'interessos, el Govern podrà decretar la suspensió de l'aplicació del 15 per 100 de recàrrec suara autoritzat. Tot el qual fa preveure que la cosa va llarga i que suposant vingui l'esmentada llei de Bases (ja està presentada al Parlament), no desapareixerà aquest 15 per 100, si no que restarà crònicament refós en les tarifes, tal com ha succeït amb el primer augment de 1918.

En efecte; és endebades que es pensi amb una futura supressió, quan l'experiència de l'any 1918 alligona tot el contrari i quan les perspectives que s'albiren — no gens falagueres — indueixen en no con-

fiar per ara en una possible millora del tràfic per ferrocarril, de la què sembla al·ludeix el legislador en fer esment d'una futura suspensió del recàrrec.

Si donem una ullada retrospectiva a la història financiera dels ferrocarrils i singularment fixem l'esguard en els darrers temps que precediren al primer augment de 1918, hi veurem una certa analogia amb la situació actual. Mateixes dificultats, semblants arguments i idèntics procediments.

A l'octubre de 1918, el senyor Cambó, ministre aleshores de Foment, presentà a les Corts un projecte de llei autoritzant un recàrrec de 15 per 100 en les tarifes ferroviàries, per tal que les Companyies poguessin fer front a les despeses d'explotació de llurs respectives xarxes. El recàrrec seria transitori, puix considerava l'esmentat senyor que el problema s'havia de sotmetre a un estudi profund i meditat.

Els defensors del projecte justificaven aquesta resolució, afirmant que era inevitable la fallida de les empreses si no es concedia l'augment; i en la necessitat imperiosa de millorar la situació del personal. (Els lectors de més edat que qui escriu les presents ratlles, a ben segur que es recordaran de la famosa vaga ferroviària de l'any 1917 que motivà la intervenció de l'Exèrcit.)

Caigué el Govern del què formava part el senyor Cambó, no poguent per tant, prosperar els seus projectes, però el ministre successor, senyor marquès de Cortina, davant de les justes i legítimes peticions del personal, que constantment sol·licitava augments de sous i de jornals (durant la Guerra s'encarí enormement la vida), i tenint en compte la situació financiera — força difícil — que travessaven les Companyies, decidí concedir per Decret de 26 de desembre de 1918 l'augment de referència, del qual Decret s'en donaria oportunament compte a les Corts, ja que en aquell moment restaven tancades.

I no són poques les intentones de noves fórmules que des d'aleshores s'han projectat, perquè un augment de 15 per 100 no resolva el problema — com ara tampoc el resol; ans el contrari, l'agreuja; ja ho